

BİR KUZUDA EKSTRAUMBİLİKAL EKTOPIA HEPATİKA OLGUSU

Yılmaz Koç^{@1}

Fahrettin Alkan¹

A Case of Extraumbilical Ectopia Hepatica in a Lamb

Özet : Bu çalışmada, üç günlük, dişi, 4 kg ağırlığında Akkaraman ırkı bir kuzudaki ekstraumbilikal ektopia hepatica olgusu tanımlandı. Göbek bölgesinde karın duvarı, diğer anormalliklerin olup olmadığı ve karaciğerin red edilmesi için genişletildi. Hiçbir anormallik belirlenmedi ve ektopik karaciğer red edildi.

Anahtar Kelimeler : Kuzu, ektopi, karaciğer

Summary : In this study, the extraumbilical ectopia hepaticae in a three days old, female, 4 kg weight, Akkaraman breed lamb was described. The abdominal wall at the umbilicus was widened and abdominal cavity was observed for any abnormalities and refuse. There was no seen any abnormalities. Ectopic liver was refused in the abdominal cavity.

Key Words : Lamb, ectopia, hepatica

Giriş

Ektopi, bir organın anatomik olarak bulunması gereken yerde bulunmayıp vücudun bir başka bölgesinde ya da başka bir organ veya dokunun içinde bulunması olarak tanımlanan konjenital bir anormalliktir. Bir organın ektopi olgusu tek olabileceği gibi çoğunlukla diğer konjenital anormallikler ile birlikte bulunur (Adebo ve ark., 1993; Zimmer ve Bronshtein, 1996; Eröksüz ve ark. 1998).

Hem insanlarda hem de hayvanlarda pek çok organ ve dokunun ektopisi bildirilmiştir (Watanabe ve ark., 1992; Adebo ve ark., 1993; Zimmer ve Bronshtein, 1996; Eröksüz ve ark. 1998). Sarin and Jacobs (1998), pulmonary agenesis ve amelia ile birlikte ekstratorasik ektopia hepatica olgusunu, Adebo ve ark. (1993), Nijeryali bir bebekte sternumun tamamen yetersizliği ve perikardiumun yokluğu ile karakterize ektopia kordis, Watanabe ve ark. (1992) ise doğum öncesi ultrasonografi ile belirledikleri torasik ektopia kordis vakalarını bildirmişlerdir. Eröksüz ve ark. (1998) ise bir buzağıda pek çok konjenital malformasyonla birlikte total pektoral ektopia kordis vakasını tanımlamışlardır. Swierzewski ve ark. (1994), büyük bir ipsilateral böbrek kisti nedeniyle yer değiştiren renal ektopi olgusunu bildirmişlerdir.

Yapılan literatür taramalarında karaciğerin diğer anormalliklerle birlikte bildirilen ektopileri dışında, sa-

dece karaciğerin bütün loplarnı içine alan bir ektopisine rastlanılmamıştır. Dolayısı ile sunulan bu makalede, bir kuzunun göbek bölgesinde belirlenen karaciğer ektopisi olgusu değerlendirilmiş ve meslektaşlarımızın bilgilendirmesi amaçlanmıştır.

Olgunun Tanımı

Sunulan bu olguda, S. Ü. Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniğine getirilen 3 günlük, dişi, 4 kg ağırlığında Akkaraman ırkı bir kuzunun, göbek bölgesinde transparent bir membran ile çevrili bir kitle belirlendi. Anamnezde; kuzunun doğumunun normal olduğu, doğumdan sonra annesini düzenli emdiği, sağlıklı ve hareketli olduğu, defekasyon ve üri nasyonunun düzenli olduğu öğrenildi. İlk görünüşte omfalosel olarak değerlendirilen kitlenin palpasyonu için kuzu sırt üstü pozisyonda yatırıldı. Parmaklar ile yapılan masajlarla kitlenin küçülmediği, red olmadığı gözlemlendi. Göbek deliğinin dar olmasından dolayı, dışardaki organ (lar) da boğulmanın olabileceği düşüncesi ile operasyona karar verildi.

Gerekli hazırlıklardan sonra kitlenin üzerini örten transparent membran en tepe noktasından açılıp, genişletildiğinde kitlenin karaciğer olduğu gözlemlendi. Karaciğerin fasies viseralisinde bulunan v. portae hepatica, duktus koledokus, lig. falsiforme'nin göbek deliğinden karnı içine doğru devam ettiğini, göbek deliğinin yaklaşık 1.5-2 cm kadar olduğu ve karaciğerin bütün loplarnın

Şekil 1. Kuzuda ekstraumbilikal ektopia hepatika

göbek deliği dışında bulunduğu belirlendi. Karaciğerin normal renginde olduğu, kapsülünün bütünlüğünü koruduğu, lopları üzerinde sınırlı renk değişikliklerinin bulunduğu ve bunların kitle üzerine yapılan palpasyonlardan kaynaklandığı gözlemlendi. Karaciğerin normal anatomik yerinde olmaması nedeniyle, embriyonal ve fetal dönemde göbek deliği dışında gelişimini tamamladığı kanısına varıldı. Olgu, "ekstraumbilikal ektopia hepatika" olarak adlandırıldı (Şekil 1).

Daha sonra göbek deliği oluklu sonda rehberliğinde genişletildi. Karın içi, başka bir karaciğer dokusu ve diğer organ ve doku anormalliklerinin bulunup bulunmaması yönünden muayene edildi, ikinci bir karaciğer ve herhangi bir anormallikle karşılaşılmadı. Ektopik karaciğer karın içine red edildi. Herhangi bir yapışma ile karşılaşılmadı. Operasyon yarası bilinen yöntemlerle kapatıldı. Bir hafta sonra postoperatif kontrolü yapılan kuzunun son derece sağlıklı olduğu ve operasyon bölgesinde hiçbir problemin olmadığı gözlemlendi.

Tartışma ve Sonuç

Bir dokunun başka bir doku içerisinde bulunduğu ektopiler, çoğunlukla ölüm sonrası yapılan otopsi ve histopatolojik muayenelerde belirlenebilir. Yirmi yaşında splenektomi geçiren ve 54 yaşında akut bronşial astımdan ölen bir erkeğin sol karaciğer lobunda dalak dokusuna (Davidson ve Reid, 1997), 58 yaşında bir kadının karaciğerinde ise ektopik troid bezi dokusuna (Strohschnéider ve ark., 1993) rastlanıldığı rapor edil-

miştir. Spinelli ve ark. (1991) ise, bir kadında pek çok anormallikle birlikte, duodenumda ektopik mide mukozası saptadıklarını bildirmişlerdir.

Ektopi olguları doğumdan hemen sonra görülerek teşhis edilebildikleri gibi otopsi sırasında ya da dokuların histopatolojik muayenelerinde belirlenebilir. Görüntüleme tekniklerinin geliştirilmesi ile pek çok anormallikler gibi ektopi olgularında doğum öncesinde saptanabilmektedir (Zimmer ve Bronshtein 1986; Watanabe ve ark. 1992).

Ektopili insan ve hayvanlarda genel durum, ektopiye uğrayan doku ya da organa göre değişiklik gösterir. Kalp, akciğer ve göğüs duvarı ile ilgili ektopi ve anormalliklerde ölüm kaçınılmaz olurken, bir dokunun başka bir doku ya da organ içinde bulunduğu ektopilerde ise hasta yaşamını sürdürebilmektedir. Ayrıca böbrek ve testis ektopi (kriptorşidizim)lerinde cerrahi girişimde bulunulabilir.

Doğumdan sonra göbek bölgesinde omfalosel, hernia umbilicalis ve omfalitis gibi ekstraumbikal hastalıklara oldukça sık rastlanılır ve bu hastalıkların birbirinden ayırt edilmesi önemlidir. Bu hastalıkların diferansiyel diagnozu için çok dikkatli bir palpasyonun ve inspeksiyonun yapılması gerekir. Omfalosel, kongenital olarak göbek deliği ve derisinin geniş ve açık olması nedeniyle abdominal organlardan bir ya da bir kaçının bu açıklıktan geçerek vücut dışına çıkması olayıdır. Bazen transparent membran (amniotik membran) ile çevrilidir,

inspeksiyonla kesin olarak tanımlanır. Hernia umbilikalıs yine konjenital olarak göbek deliğinin tam kapanamaması, derinin sağlam kalması sonucunda abdominal organlardan birinin ya da bir kaçının göbek deliğinden geçerek deri altında yer almasıdır. Omfalitis ise göbek kordonunun yangısı olup intraumbilikal ve ekstraumbilikal sert, ağrılı, sıcak, hiperemik şişkinlikle karakterizedir (Smeak, 1993).

Sonuç olarak; bir kuzuda doğumdan sonra göbek bölgesinde belirlenen kitlenin omfalosel, hernia umbilikalıs ve omfalitis olmadığı, ekstraumbilikal olarak embriyonal ve fetal gelişimini tamamlamış ektopik bir karaciğer olduğu kanısına varıldı. Ayrıca, literatür taramalarında tüm lopları ile vücut dışında gelişimini tamamlamış bir karaciğer ektopisine rastlanılmamış olması, bu vakanın değerlendirilmesini önemli kılmıştır.

Kaynaklar

- Adebo, O.A., Arowolo, F.A., Osinowo, O. and Sodeinde, O. (1993). Ectopia Cordis in a Nigerian Child. *West. Afr. J. Med.* Oct-Dec; 12: 233-235
- Davidson, L.A. and Reid, I.N. (1997). Intrahepatic splenic tissue. *J. Clin. Pathol.* Jun. 50, 532-533.
- Eröksüz, H., Metin, N. and Eröksüz, Y. (1998). Total pectoral ectopia cordis and other congenital malformations in a calf. *Vet. Rec.* Apr. 18: 437.
- Sarin, Y.K. and Jacob, S. (1999). Ectopia hepatica extrathoracica nuda associated with amelia and pulmonary agenesis. *Pediatr Surg. Int.* Jul. 15, 378-379.
- Smeak, D.D. (1993). Abdominal hernias, Ed. Slatter, D., In *Textbook of Small Animal Surgery*, Second Edition. W.B. Saunders Company, Philadelphia.
- Smile, S.R., Jain, B.K., Jeyaraman, G. and Kumar, S. (1997). Pseudo-crossed renal ectopia. *J. Indian Med. Assoc.* Apr. 95, 116-117
- Spinelli, C., Pierallini, S., Ricci, E., Berti, P., Iaconi, P., Viacava, P. and Miccoli, P. (1991). Focal nodular hyperplasia of the liver associated with cardiac acholosis, situs viscerum inversus and gastric mucosal ectopia in the duodenum. *Minerva Chir.* Jul. 46, 765-769.
- Strohschneider, T., Timm, D. and Worbes, C. (1993). Ectopic thyroid gland tissue in the liver. *Chirurg.* Sep. 64, 751-753.
- Swierzewski, S.J., Flood, H.D. and Grossman, H.B. (1994). Acquired crossed renal ectopia secondary to a giant renal cyst. *Urology*, Mar. 43, 382-385.
- Watanabe, T., Abe, T., Tanaka, M., Takeuchi, E., Yasure, K. and Nagashima, M. (1992). A Case report of thoracic ectopia cordis. *Kyobu Geka*, Jul. 45, 627-630.
- Zimmer, E.Z. and Bronshtein, M. (1996). Early sonographic diagnosis of fetal midline disruption syndromes. *Prenat Diagn.* Jan. 16, 65-69.